

תוכנית הכשרה למנחי מעמדי פרידה ואבלות בקהילה

השתלמות משותפת למטה התרבות בתנועה הקיבוצית ורשת הקהילות המתחדשות בהנחיית: מרכז "הויה" לטקסי חיים - מייסודם של בינה והמדרשה באורנים

על רקע התמודדות עם שינויים מבניים ותרבותיים בקיבוצים (קיבוצים מופרטים; הרחבות קהילתיות) והתגבשותן של קהילות העוסקות בעיצוב דפוסי תרבות יהודיים בחייהן הציבוריים, תיפתח תוכנית הכשרה למנחי מעמדי פרידה ואבלות בקהילה, ברוח יהודית-חילונית.

התוכנית מיועדת למשתתפים ומובילים ברשת הקהילות המתחדשות ולנציגי קיבוצים העוסקים בפן התרבותי, החברתי והציבורי בקהילה (רכזי ועדות אבלות וחברה; מזכירים; עובדים סוציאליים רכזי בתי-קברות קיבוציים וכו').

מטרת התוכנית להכשיר נשים וגברים לעצב ולערוך טקסי ומעמדי אבלות ולשמש כסוכני שינוי תרבותיים בקהילותיהם בכל הקשור בעיצוב נוסחי האבלות, הפרידה והזיכרון, במרחב הפרטי, הקהילתי והציבורי.

מרכזי ומנחי התוכנית: ד"ר שגית מור ורמי פורת, לצד מגוון מרצים אורחים. **שותפים בצוות ההיגוי:** ריקי רז (מטה התרבות הקיבוצי) ואיתמר לפיד (רשת הקהילות).

תוכנית ההכשרה תעסוק במספר היבטים:

היבט התרבותי:

- מפגש עיוני עם הנוסחים המסורתיים של טקסי האבלות היהודים ועם נוסחים עדתיים (יוצאי חבר העמים; מסורות צפון אפריקה והמזרח).
- לימוד הפרקים המרכזיים של טקסי האבלות (קדיש, הספד, מנהגי שבעה וכו"ב).
- עיון בחידושי נוסח וטקסים שמתקיימים היום בחברה הישראלית, והצגת מודלים של טקסים קהילתיים שונים.

היבט הפסיכולוגי של התמודדות עם פרידה ואבל:

- שלבים ותהליכים פסיכולוגיים בעיבוד אבל.
- ליווי רוחני של היחיד והמשפחה לקראת המוות.
- זיהוי ומיפוי רגישויות בתהליך ההנחה וליווי משפחות בעיצוב טקסי האבלות.

היבטים המעשיים של הנחיית מעמדי אבל בקהילה:

- מימוניות מקצועיות לעורכת המעמד.
- הכרות עם נהלי ניהול בית קברות והכרות עם תקנוני אבלות של קיבוצים וקהילות שונות.

למסיימי ההכשרה תינתן תעודת "בוגר/ת השתלמות מנחי אבלות בקהילה" מטעם הווייה, בינה והמדרשה באורנים.

היקף שעות: 36 שעות אקדמיות.

מקום: סמינר אפעל, בית התנועה הקיבוצית (מתחם בינה). במקום חניה חופשית ובשפע.
 לבאים בתחבורה ציבורית: קו 35 מתחנה מרכזית בת"א, קו 55 ממסעף ארלזרוב בצפון ת"א.
זמני ההשתלמות : 6 מפגשים במתכונת דו-שבועית, בימי רביעי בין השעות 10:00-15:15.
מועדים: 7.4 כ"ג ניסן / 21.4 ז' אייר / 5.5 כ"א אייר / 26.5 י"ג סיון / 9.6 כ"ז סיון / 16.6 ד' תמוז.
מחיר: 780 ש"ח (כולל כיבוד קל וכריכים לארוחת צהרים).

סיום ההרשמה: יום ראשון 28.3.10 י"ג ניסן תש"ע. מספר המקומות מוגבל.

חברי רשת הקהילות המתחדשות זכאים למלגת שכ"ל. לפרטים והרשמה יש לפנות לרכז הרשת, איתמר לפיד: 052-5321583 itamarl@hamidrasha.org.il

תוכנית המפגשים:

שיעור ראשון 11:30-10:00	שיעור שני 13:15-11:45	שיעור שלישי 15:15-13:45	
פתיחה והכרות: חוויית והתרשמויות אישיות ממעמדי אבלות	טקסי מעבר - דינמיקה של שימור וחיודוש בתרבות היהודית ובחברה הישראלית.	טקס הלווייה היהודי - מבנה, סמלים ומנהגים.	מפגש ראשון
"חייב האדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה" - תפיסת המוות והמת בתרבות היהודית	הקדיש המסורתי ומדרשיו - נוסח קבוע אל מול נוסח מתחדש ומשתנה.	שלבי האבל בתרבות היהודית: מנהגי שבעה, שלושים, שנה.	מפגש שני
נוסחי אבלות ומנהגיה בחברה רב-תרבותית (הנוסח הספרדי, המגזר הרוסי)	ההספד	תפקידו של עורך הטקס: שליח ציבור, סוכן תרבות או נותן שירות.	מפגש שלישי
טקסי אבלות ברוח ישראלית וקהילתית: שיקולי דעת בעיצוב הטקס ובחירת תכניו. הכרות עם נוסחי טקס מתחדשים.	סדנה מעשית - מיומנויות בהנחיית טקסים.	זיהוי ומיפוי רגישויות בתהליך ההכנה לטקס וליווי המשפחה האבלה - היבטים פסיכולוגיים.	מפגש רביעי
קבורה בישראל 2010 - המצב המשפטי: סוגי בתי עלמין, אפשרויות לקבורה אזרחית.	טקס כמשאב קהילתי: הכרות עם מודלים של טקסי אבלות קהילתיים.	תפיסות יסוד בליווי רוחני.	מפגש חמישי
בין הנצחה להנחלה - אתגר עיצוב הזיכרון בקהילה	סדנה מעשית - מיומנויות בהנחיית טקסים	מפגש סיכום	מפגש שישי

לפרטים נוספים והרשמה: טל' 1-700-70-30-13

havaya.office@gmail.com